

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **1/ PaeDr. M. Č.**, bývajúceho v B., **2/ JUDr. K. Č.**, bývajúcej v B., zastúpených JUDr. J. B., advokátom so sídlom v B., proti žalovanej **E. P.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. A. L., advokátom so sídlom v B., **o zaplatenie náhrady za užívanie nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III, pod sp. zn. 10 C 355/1996, na dovolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 4. novembra 2009, sp. zn. 4 Co 313/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaná je povinná nahradiť žalobcom 1/ a 2/ trovy dovolacieho konania 50,66 € na účet ich právneho zástupcu JUDr. J. B., advokáta so sídlom v B., do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 1. októbra 2008 č.k. 10 C 355/1996-120 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 16 151,-- Sk s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % ročne zo sumy 9 111,-- Sk od 8. augusta 1996 do zaplatenia a zo sumy 7 040,-- Sk od 27. januára 1998 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku; žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcom 1/ a 2/ trovy konania 6 265,-- Sk (644,-- Sk + 5 621,-- Sk) do troch dní od právoplatnosti rozsudku; návrh žalovanej na prerušenie konania zamietol. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobcovia 1/ a 2/ sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na LV č. X., kat. úz. N., parcela č. X. zastavaná plocha, stavba súpisné č. X. postavená na parcele č. X. a parcela č. X. záhrada. Žalovaná tieto nehnuteľnosti užívala bez právneho dôvodu (bez

nájomnej zmluvy), tým na ich úkor získala bezdôvodne obohatenie (§ 451, § 456, § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ktorého výšku súd považoval za primeranú v sume 16 151,-- Sk, preto žalobe vyhovel. O náhrade trov konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. Z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. návrh žalovanej na prerušenie konania zamietol.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 4. novembra 2009 sp. zn. 4 Co 313/2008 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobcom 1/ a 2/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania považoval dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa a z neho vyplývajúci právny záver za správny. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením jeho rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p), keď námietky žalovanej nepovažoval za dôvodné. Vychádzal z toho, že žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi dotknutých nehnuteľností, ktoré žalovaná užívala bez náhrady dlhšiu dobu, čo vyplýva zo skôr vydaných súdnych rozhodnutí, ktorými bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcom úhrady za neoprávnené užívanie nehnuteľností titulom bezdôvodného obohatenia. Žalovanej sa nepodarilo spochybnit' vlastnícke právo žalobcov k nehnuteľnostiam ani preukázať, že je oprávnenou držiteľkou týchto nehnuteľností. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1. a § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 prvá veta O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie a žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. a § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Uviedla, že žalobcovia nie sú skutočnými vlastníkmi predmetných nehnuteľností. Tieto pôvodne patrili J. P., ktorému bol majetok skonfiškovaný z politických dôvodov na základe rozhodnutia súdu z dôvodu opustenia republiky. J. P. bol neskôr rehabilitovaný. Žalovaná a jej dvaja synovia, ako právni nástupcovia J. P., sú skutočnými vlastníkmi dotknutých nehnuteľností. Žalobcovia kúpnu zmluvou uzavretou s rodinou E. tieto nadobudli neoprávnene. Prejudiciálne sa otázka vlastníckeho práva rieši v konaní na Okresnom súde Bratislava III. Žalovaná v konaní pred súdom prvého stupňa označila dôkazy (čísla súdnych spisov) a žiadala, aby súd zabezpečil na vec vzťahujúce sa doklady zo správy katastra nehnuteľnosti. Uvedené dôkazy neboli súdom zabezpečené ani vykonané, čím jej bola odňatá možnosť konať pred súdom a súčasne došlo k porušeniu základných procesných povinností i Ústavy Slovenskej republiky.

Žalobcovia 1/ a 2/ navrhli dovolanie žalovanej odmietnuť a priznať náhradu trov dovolacieho konania 50,66 €. Zamietnutím návrhu na vykonanie dokazovania súdom, ktoré nesúviselo s prejednávanou vecou, podľa ich názoru nedošlo k odňatiu možnosti konať pred súdom žalovanej.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Keďže konanie o každom mimoriadnom opravnom prostriedku má vždy znak výnimočnosti, rámec možného prieskumu obmedzuje zákon len na taxatívne ustanovené dôvody prípustnosti konania o mimoriadnom opravnom prostriedku.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, (len vtedy) pokiaľ to zákon pripúšťa. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Prípustnosť dovolania žalovanej v danom prípade nemožno vyvodiť z vyššie uvedených ustanovení, lebo napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a v napadnutom potvrdzujúcom rozsudku odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p.

So zreteľom na to by dovolanie žalovanej mohlo byť procesne prípustné, len ak by napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní postihnutom závažnou procesnou vadou v zmysle § 237 O.s.p. O vadu takejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť

byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je predmet konania významný a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie vylúčené.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv (vid' napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom § 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, (§ 123 O.s.p.), byť predvolaní na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)]. Dovolací súd v danom prípade z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcu žalovanej realizáciu jej procesných práv.

Dovolaateľka súdom nižších stupňov vytýka, že nevykonali ňou navrhnuté dôkazy a tak nesprávne dospel k záveru, že vlastníkmí nehnuteľností sú žalobcovia. Pokiaľ ide o námietku nevykonania navrhovaných dôkazov, je súdna prax jednotná v názore, že ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. (viď R 37/1993, R 125/1999 a R 6/2000).

Treba zdôrazniť, že k procesným právam účastníka nepatrí, ako sa dovolateľka mylne domnieva, aby bol súdom vykonaný každý ňou navrhnutý dôkaz. Rozhodovanie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p., § 213 ods. 3 O.s.p.). Ak súd rozhodne, že navrhnuté dôkazy nevykoná (napr. preto, že sú pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom. K uvedenej námietke žalovanej je vhodné dodať (i keď to dovolateľka výslovne nenamietala), že súd neodníma účastníkovi možnosť pred ním konať ani tým, že (prípadne) nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov; jeho rozhodnutie môže byť síce z tohto dôvodu vecne nesprávne, ale to ešte samo osebe nevedie k zmätočnosti rozhodnutia a nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Pokiaľ dovolateľka mienila namietat', že súdy pri rozhodovaní vychádzali z neúplných skutkových zistení, ide po stránke obsahovej o námietku, že v konaní došlo k tzv. inej (než v § 237 O.s.p. vymenovanej) procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; takáto dovolateľkou tvrdená vada (i keby k nej v konaní došlo) by bola síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), sama osebe by ale nezakladala prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

K námietke dovolateľky, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu (i rozsudok súdu prvého stupňa) spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia predbežnej otázky (otázky vlastníckeho práva dotknutých nehnuteľností), je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia

jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením vecí súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003). I keby teda tvrdenia dovolateľky o založení rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení otázky vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam (ako predbežnej otázky) boli prípadne aj opodstatnené, dovolateľkou vytýkané okolnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie žalovanej podľa Občianskeho súdneho poriadku procesne neprípustné. So zreteľom na to jej mimoriadny opravný prostriedok odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešným žalobcom vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Trovy konania v danom prípade spočívajú v odmene advokáta za právnu službu, ktorú poskytol žalobcom vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalovanej z 20. januára 2010 (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny priznal podľa § 10 ods. 1 tejto vyhlášky len v požadovanej výške 36,51 € (správne 36,52 €), čo s náhradou výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné

vo výške 1/100 výpočtového základu (§ 16 ods. 3 vyhlášky), t.j. vo výške 7,21 € a daňou z pridanej hodnoty 6,94 € (§ 18 ods. 3 vyhlášky), predstavuje spolu 50,66 €.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. marca 2010

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Adriána Borovská